

Atlas lanceert vier audiowandelingen van oost tot west

Op wandel in divers Antwerpen

“In de audiotour ben ik er niet fysiek bij, maar ik spoor de mensen wel aan om de adresjes te ontdekken waar ik zelf graag kom”

WENDY

Links: Chef-kok Lin Xing van noodlebar Bai Wei toont hoe hij van een bol deeg noedels maakt.

Rechts: De bekende Chinese supermarkt Sun Wah was gesloten, maar er zijn genoeg alternatieven in de kleinere winkels.

In Antwerpen wonen meer dan 170 verschillende nationaliteiten en dat zien we dagelijks in het straatbeeld. Maar hoe divers is die diversiteit? Het stedelijk agentschap Atlas dat zich inzet voor integratie en inburgering laat de Antwerpenaar een eind op weg gaan met inwoners met een migratieachtergrond. In vier audiowandelingen vertellen zij over de buurten waar ze vandaag wonen en op welke plekken ze hun thuisland kunnen aanraken. Citta liep met twee gidsen mee.

De wandelingen starten aan het Atlas-gebouw in de Carnotstraat, het centrum waar alle culturen samenkomen. Ingrid Debatty: “Atlas steunt op drie pijlers: inburgering van buitenlanders die in Antwerpen komen wonen, begeleiding van Antwerpse organisaties hoe ze kunnen omgaan met taal en diversiteit in hun werking en de ontwikkeling van projecten waarbij we een genuanceerd en realistisch beeld tonen van de diversiteit binnen onze samenleving. De RouteAtlas met audiowandelingen is zo'n project. In samenwerking met het kunstenaarscollectief Rooftoptiger dat ook aan de basis lag van de *Toren van Babel* van stadsdichteres Maud Vanhauwaert laten we in elke wandeling drie mensen met een migratieachtergrond vertellen over hun buurt. Je kan kiezen voor de wandeling Black met gidsen uit Afrika. In East word je meegenomen door inwoners met roots in Azië of Oost-Europa. Cena is een Spaans-

Portugees verhaal en Ahlan loodst je door de Arabische wereld. Het zijn zeker niet alleen verhalen van vluchtelingen. Mensen komen hier ook terecht door de liefde of omdat hun ouders of grootouders de migratiestap al hadden gezet.”

Wandeling East

Aan de pagodepoort van het Antwerpse Chinatown staat gids Wendy ons al op te wachten. Haar roots liggen in Hongkong waar haar moeder opgroeide. “Maar ik voel me zeker evenveel Antwerpenaar”, lacht ze. “Al blijft Chinees Nieuwjaar voor mij wel bijzonder. In onze familie worden dan rode envelopjes met centjes uitgedeeld, de kleur van het geluk. Veel Chinese symbolen gaan trouwens over geluk. Jammer dat restaurant Bentosan nog gesloten is. De zaakvoerder past feng shui in zijn zaak toe en kan je alles vertellen over Chinese tradities en de symboliek van hoe hij bijvoorbeeld de kassa in zijn restaurant plaatst.”

We wandelen verder door de Van Wesenbekerstraat waar winkeltjes, restaurants en accupunctuursalons tegen elkaar kleven. Het is er wat groezelig. Wendy helpt ons al snel over alle drempels. Gelukkig, anders zouden we nooit gezien hebben hoe je uit een ronde bol deeg meterslange noedels maakt. Omdat de noodlebar Bai Wei afhaalgerechten maakt, is ze open en kunnen we even binnen gluren. Chef-kok Lin Xing geeft maar wat graag een demonstratie. Wendy: “In de audiotour ben ik er niet fysiek bij, maar ik spoor de mensen wel aan om de adresjes te ontdekken waar ik zelf graag kom. Met mijn moeder ga ik geregeld dimsum eten bij China

Wendy neemt ons mee op sleeptouw in de Van Wesenbekerstraat.

TEKST: SUZANNE ANTONIS | FOTO'S: JAN VAN DER PERRE

Ingrid Debatty.

“Het enige wat me aan Antwerpenaars soms stoort, is dat ze op straat zo weinig connectie maken. Iedereen kijkt naar beneden of op zijn smartphone”

ADEL

“Het zijn zeker niet alleen verhalen van vluchtelingen. Mensen komen hier ook terecht door de liefde of omdat hun ouders of grootouders de migratie-stap al hadden gezet”

INGRID DEBATTY (ATLAS)

Star. Nergens smaakt de *yum cha* (een soort Chinese brunch met *dimsum*, red.) beter dan hier.” Wendy’s leven kleurt niet uitsluitend oosters. Op het De Coninkplein vertelt ze over koffiebar Viggo’s waar ze elke ochtend een koffie afhaalt en in de Permeke-bibliotheek is ze kind aan huis. Wendy: “Ik werk met de bib samen om van het Chinese Nieuwjaar een fantastisch feest te maken. Wist je trouwens dat de kleurige dieren die dan door de straat lopen, geen draken maar leeuwen zijn? In de Chinese cultuur is de leeuw erg belangrijk. In elke Chinatown, waar ook ter wereld, houden ze op de hoek van de straat de wacht.” Of ze soms nog in Hongkong komt? Wendy: “Niet veel, de hele familie is geëmigreerd. Het is best een interessante en dynamische regio met een mix van westerse en oosterse culturen. Ik hoop ooit nog Kantonees te leren, liefst dan in Hongkong. Omdat het de taal van mijn moeder is.”

Wandeling Ahlan

Intussen staat gids Adel, de stem van de Arabische wandeling Ahlan, al te popelen om ons door enkele van zijn favoriete straten te loodsen. Adel groeide op in de Kempen. Zijn vader is af-

komstig van Egypte, moeder is Belgische. Acht jaar geleden kwam hij als jonge student in Antwerpen wonen. Als fotograaf bekijkt hij straten door het oog van de lens en dan vallen de kleinste details hem op. Adel: “Kijk eens goed rond op het kruispunt van de Offerandestraat en de Dambruggestraat”, zegt hij. “Nergens is de mix van culturen groter dan hier. Ik kom hier graag voor mijn dagelijkse inkopen en de meeste winkeliers ken ik persoonlijk. Dan gebeurt het wel eens dat ik in de groentewinkel een extra banaan of mango meekrijg.”

Maar Adel draagt ook Antwerpen in zijn hart. “Zie je café Oud-Vlaanderen? Op de eerste verdieping staat een rieten stoeltje. Kom je hier tien keer voorbij, dan zal je daar negen keer een oude man zien die de drukte beneden gadeslaat.” Vandaag is het die tiende keer en zien we hem dus niet. Adel maakt dat gemis goed door ons bakkerij Dalal in de Sint-Elisabethstraat te tonen. Nu weten we meteen hoe écht naanbrood wordt gemaakt. In een oven die ons doet denken aan de trommel van een wasmachine, worden de pannenkoeken in een recordtempo gebakken. Door het grote etalage raam kunnen we die bedrijvigheid goed gadeslaan, terwijl Adel enkele lappen brood gaat kopen. “Voor bij de *shakshuka* straks”, glundert hij. “Dat is een populair Egyptisch stoofpotje met tomaat, paprika en look. Een eitje eroverheen en doppen maar!”

We passeren niet alleen drukke winkelstraten. Adel kuiert graag door de stilte. “Die afwisseling heb ik nodig”, zegt hij. “Dan bekijk ik rustig de mooie huizen en kan ik dromen. Het enige wat me aan Antwerpenaars soms stoort, is dat ze op straat zo weinig connectie maken. Iedereen kijkt naar beneden of op zijn smartphone. Terwijl je zoveel meer ziet als je de moeite doet om je hoofd op te richten. Zijn religieuze roots beleeft

Adel neemt je in de audiotour mee op een Arabische wandeling langs onder meer bakkerij Dalal en de Imami-Buhari Camii-moskee.

Adel onder meer in de Imami-Buhari Camii-moskee in de Everaertsstraat waar we even halt houden. Dan gaat het weer in volle vaart vooruit. Hij toont me nog een patisseriezaak, maar niet om de mierzoete gebakjes aan te prijzen. “Kijk eens naar de naam van de winkel. Weet je wat *Meshwar* betekent?” We blijven het antwoord schuldig. Adel: “Dat woord gebruiken de mannen als ze even het huis uitgaan en tegen hun vrouw niet zeggen waarnaartoe.”

Nieuwsgierig naar Black en Cena

We zijn intussen weer bij Atlas, want de wandelingen maken een lus. “Elke wandeling is zo’n 3 kilometer lang maar als je ingaat op de uitnodigingen van de gids om ergens binnen te stappen, doe je er al vlug twee uur over voor je terug op je beginpunt staat”, lacht Ingrid die ons staait op te wachten. Ze wil graag nog wat vertellen over de wandeling Cena waarin de Spaans-Portugese wereld tot leven komt. Ingrid: “In de voorbereiding van dit project deed ik deze wandeling al een

keertje. Ik werd toen door de audiogids uitgenodigd om aan het Sint-Jansplein in een winkel binnen te stappen. Het was alsof ik in Portugal was, met al die specialiteiten, kruiden en ingrediënten die je voor een Portugees gerecht nodig kan hebben. En dan te bedenken dat ik hier al tientallen keren ben voorbijgefietsd als ik op weg ben naar mijn werk bij Atlas. Ook de Black-wandeling heeft enkele mooie plekken. Bij een Afrikaanse kapper vertelt gids Gabriël een bijzonder verhaal. Want we willen met deze wandeling niet alleen de culinaire diversiteit op de kaart zetten. Elke gids vertelt ook iets over zijn of haar persoonlijk leven en wat zij of hij in Antwerpen allemaal meemaakt. Je kan de wandelingen thuis downloaden op je telefoon. Zo heb je al een idee voor welke regio je wil kiezen. Maar beter nog is dat je je laat verrassen door wat de gidsen je onderweg vertellen. Je zal verstandig staan hoe divers de diversiteit in Antwerpen is.” ■

Vier wandelingen vanaf 10 april

De vier audiowandelingen zijn beschikbaar vanaf 10 april. Op <https://route.atlas-antwerpen.be/> kan je ze thuis al downloaden op je smartphone, zodat je onderweg geen mobiele data verbruikt. De wandelingen zijn opgedeeld in negen tracks die je kan aanklikken. Zo bepaal je zelf het tempo. Wil je de RouteAtlas in groep wandelen? Via de website kan je gratis audiomateriaal reserveren op dinsdag, woensdag en donderdag in de namiddag en vrijdag in de voormiddag. Het materiaal zit in een mooie ‘RouteAtlas’-draagtas, aangevuld met een wandelkaart en steekkaartenmap waarin alle gidsen worden voorgesteld.

INFO: www.atlas-antwerpen.be